



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs I. De Accusationibus, & inquisitionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

fuisse, eam veneno secreto mori faciat, ad bona hæredibus vxoris virtute prædictæ clausulæ tenetur; quia non licuit ei vxoris inortem procurare, & fornicatio Matrimonium præcedens, neque vxori, neque hæredibus eius quidquam obest. cap. Quemadmodum, de iurei.

DECISIO III.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiquis.

- 3 **M**aritus vxori suæ mille aureos in augmentum dotis donans, & donationem illam non reuocare iurans, ad mortem veniens nihil ex illis etiam in opera pia legere potest, nisi ius aliquod municipale obfi, & si de facto donet, vxor legata illa soluere non tenetur ex Cou. p. 2. rub. de testam. num. 10.

TITVLVS XIV.

De Secundis nuptijs.

SUMMARIUM.

- 1 **Mors mariti an per famam, & alia probetur, iudex arbitrat.**

DECISIO I.

Ex cons. 1. in vtr. sque.

- 1 **V**xor eo quod vnus testis audiuit maritum suum valde ægrotare, & alter deponit famam publicam esse de morte illius secundo nubere non valet, nisi ex alijs signis, & coniecturis iudex prædictam mortem satis probatam esse arbitretur. cap. Presentia. de sponia. & Pan. ibi. Coua. in epit. super 4. dectet. 2. p. c. 7. §. 3.

Finis Libri Quarti.

DECISIONVM

CASVVM

CONSCIENTIÆ

Ex doctrina Confiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri
collectarum

LIBER QVINTVS.

TITVLVS I.

De Accusationibus, & inquisitionibus.

SUMMARIUM.

- 1 **C**onfesso proprium crimen contra participes non credendum.
- 2 **A**ccusatus de crimine pendente lite promoueri potest.
- 3 **J**udex, qui bona fide indiciorum copiam non dat, nec peccat, nec restituere tenetur.
- 4 **F**iscus per confirmationem non succedit prohibito alienare.
- 5 **E**xcommunicari nemo potest pro culpa præterita, nisi sit notoria, vel iam damnatus parere recusat.
- 6 **O**ffensus tuta conscientia apud iudicem instare potest, vt delinquens puniatur.
- 7 **C**orrectio fraterna a denunciante, an omitti possit.
- 8 **I**nquisitionis iudicium infamia præcedere debet.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 3.

- 1 **R**egulari Apostata confitenti coram quatuor, aut quinque se cum aliquo viro probò & optimæ famæ eiusdè regulæ crimen pessimum commisisse, non est credendum, neque talis ad alterum accusandum admitti debet, nec Prælati religionis contra dictum patrem ex solo dicto illius Apostatæ procedere potest; Non solum ex eo quod testi-

monium vnus, nullius testimonium esse dicitur, cap. cum a nobis. de testib. sed etiam quia infamia est infamia iuris & facti, & criminosa, & proinde ab accusando repellitur; cap. Prohibentur. 2. q. 1. & cap. omnipotens de accus. & confitenti crimen proprium nefandum non est credendum de particpe illius criminis ca. 2. de confess. Vnde nec Prælati contra telem aut per viam inquisitionis procedere potest; quia non præcessit sufficiens infamia exorta legitimè a benivolis, sed tantum a maleuolis, quæ ad sic procedendum non sufficit: cap. super his; cap. inquisition. cap. qualiter, & c. quando de accusat. Aut per viam denunciationis, quia non præcessit fraterna correctio; Aut per viam accusationis, quia non adest legitimus accusator.

DECISIO II.

Ex cons. 2. 3. alias 6. 7.

- 2 **A**ccusatus de crimine pendente lite, ad beneficia, aut alios honores & gradus promoueri potest; Alioquin enim maleuolis facillimè via patet bonos & probos impediendi ab acquisitione honorum; & beneficiorum per concursum, quod absurdum est, & ita non dicendum: I. Nam quod absurdum ff. de bon. liber. Sed tunc solum per accusationem promotio impeditur, quando contra promouendum apud bonos & graues viros infamia & accusatio orta est, secus autem quando ab inimicis & maleuolis oritur. cap. omnipotens. cap. qualiter, & cap. quando 2. de accusat.

DE.

DECISIO III.

Ex cons. 4. alias 8.

Inquisitor, seu Index, qui multos reos alias sufficienter indicatos, torqueri facit, non data eis indiciorum copia, nec assignato termino ad defensiones suas faciendas, quia non petierunt sibi dari; & in causis procedit bona fide ad eorum condemnationem non repetitis testibus, qui de consuetudine loci ut plurimum non soliti sunt repeti; nec peccat mortaliter, nec non dando copiam indiciorum non petenti ad ullam restitutionem & satisfactionem parti laesae faciendam tenetur. Quia lex de indiciorum copia reo ante torturam danda humana est, & obscure lata, l. cum vnus. §. cogniturum, ff. de quaestioni. & de postulante reo. intelligitur: Non peccat autem, nec meretur poenam non dando copiam indiciorum non petenti saltem in foro conscientiae, quando indicia verè coram Deo sufficientia sunt; c. Deus omnipotens 2. q. 1. maxime cum lex de repetendis testibus, nec Diuini, nec iuris naturalis sit, sed tantum humani; & consuetudo loci a poena saltem temporali excuset; c. si. de consuet. & gl. in c. denique. d. 4. qui vero legem humanam ex causa, quae sibi bona fide videtur iusta, transgreditur, licet verè talis omninò non sit, venialiter tantum peccat. ita S. Tho. 2. 2. q. 96. art. 6. & ibi Caiet. & Nau. in Man. praelud. 8. nu. 14. & c. 23. nu. 42.

DECISIO IV.

Ex consil. 5. deest in Nouis.

Falsus cum concurrunt fideicommissum, & prohibitio alienandi etiam quoad vitam, vel prohibitio alienandi tantum, non succedit, nec etiam reo viuente aliquid allequi per confiscationem potest. l. Statius §. Cornelio, ff. de iu. fil.

DECISIO V.

Ex cons. 54. alias 41.

Cum excommunicari nemo possit pro peccato praeterito, nisi notorium sit, vel de illo condemnatus fuerit, & parere noluerit; c. nemo 2. 1. q. 3. sed solum pro futuro, vel pro contumacia nolendi pro praeterito satisfacere; c. ex parte. l. de verb. signi & glo. ibi Episcopus in monitorio, publicando, ad finem reuelationis sub poena excommunicationis contra eos, qui nomen Dei, aut sanctos eius blasphemant, vel qui praesentes fuerint, temperatè procedere debet procedendo primum per viam visitationis, & inquisitionis generalis. c. 1. de offic. ord. ut sic postea per inquisitionem specialem iuste procedere possit. c. Inquisitionis. de accus.

DECISIO VI.

Ex cons. 1. in Nouis deest in antiquis.

Offensus, licet rancorem, & odium inordinatum dimittere teneatur, c. fin. de poen. d. 5. iniuriam tamen sine praevia satisfactione remittere non tenetur, sed apud iudice, ut delinquens puniatur, tuta conscientia in iure potest ex S. Thom. 2. 2. q. 108. art. 1.

DECISIO VII.

Ex cons. 2. in Nouis deest in antiquis.

Correctio fraterna criminis occulti a denunciante potest omitti, quando vel peccatum occultum infectiuum est aliorum, ut sunt haeresis, & etiam fornicatio religiosorum, ex S. Tho. 4. d. 19. q. 2. art. 3. ad 2. aut alteri nocuum; ut ait Syluest. verb. correctio. q. 6. vel damnum futurum timetur, vel eam probabiliter creditur non profutura: Tunc autem correctio non profutura creditur, quando quis peccat ex malitia & electione, & non ex passione, vel infirmitate; praesumitur autem quis ex malitia peccare, qui frequenter & quasi sine freno peccatum committit, ac si prohibiti non esset ita S. Thom. 2. 2. q. 33. ar. 8. ad 1. Sed & socium criminis denunciandum secreto superiori tanquam patri, Superiori praecipere, & religio statueri potest, & qui contrarium docet, dogma damnandum tradit, ut ait Iulius 3. in statutis Franciscanis.

DECISIO VIII.

Ex cons. 4. & 5. in Nouis, eadem fere sunt, & desunt in antiquis.

Inquisitionis indicium infamia praecedere debet, etiam in quoad regulares, nec sufficit depositio de delicto vnus, immo nec duorum etiam legitime receptorum testium, qui eiusdem criminis socij sunt, de seipsis contra reum deponentes, maxime si mulieres sint. c. Mulierem 13. q. 5. & c. inquisitionis de accus. quoad delicta vero impedienda, aut legitime iam inchoato iudicio, ad coadiuuandas alias probationes admitti possunt, modo de delicto futuro sufficienter aliunde, quam a maleuolis & susurrionibus, timendum esse constet.

TITVLVS II.

De Simonia.

SUMMARIUM.

- 1 Praestationes beneficij imponi sine simonia possunt ex Papae priuilegio.
- 2 Simonijs absoluendis, quando onus monendi complices imponi possit.
- 3 Simonia est, conuenire inter concurrentes, quod alter alteri defectus non opponet.
- 4 Simonia est promittere pensionem soluere, si inueniatur imposita super altero beneficio permutato.
- 5 Simoniaca iudicabitur pactio, ut resignatus quid pro resignante soluat.
- 6 Simoniaci sunt pacificentes, ut se mutuo inueniunt in lite beneficij, & qui obtinuerit, alteri pensionem soluat.
- 7 Notarius non potest magis capere pro cabamo, quam Episcopus pro ordinatione.
- 8 Simonia est, dare beneficium, ut illud sibi, vel alij reseruat, pensione, resignet.
- 9 Simonia non est, dare spirituale minus principaliter ob temporale, nec contra.
- 10 Causa minus principalis, & impulsua simoniam non inducit.
- 11 Simonia est, resignare beneficium litigiosum, ut resignarius euicta lite pensionis constitutioni consentiat.
- 12 Resignans beneficium sola intentione ut detur alteri in particulari, non est simoniacus, secus si intercedat pactum.
- 13 Simonia ut sit, sufficit voluntas emendi spirituale eum pacto.
- 14 Simonia est, accipere quid pro lite ris collationis, sicut pro collatione.
- 15 Renunciatio simoniaca realiter ipso iure est nulla.
- 16 Simoniam committit procurator alteri beneficium cum pacto, ut alter ei det aliquid.
- 17 Simonia si sit in ordine, vel beneficio, annexam habet excommunicationem, non autem si sit in pensione.
- 18 Simonia est, soluere pensionem aliquam impediendi expeditionem literarum.
- 19 Simonia conuentionalis ab vtraque parte completa, sit realis.
- 20 Simoniaca est conuentio etiam si per eam promittens nihil perdat, nec pro nisiario queratur.
- 21 Collatio beneficij cum pacto, ut dimidium fructuum alteri detur, simoniaca est.
- 22 Eligentes dignum omisso digniore ad restitutionem non tenentur.
- 23 Electores conuenientes non eligere alios nisi ex seipsis, simoniam committunt.

K

Per-